

עין משפט
נר מצוה

מז א מיי פייצ מהל סנהדרין הלכה א והלכה ב:
יז ב מיי פילא מהל עדות הלכה ד:

רבינו חננאל

אחת ואחת ופרקינן כיון דכולהו לחקירה קאתי (כתובי) [כתובין] ילפי מהדרי ודחינן היכא אמרינן ילפי מהדרי בדדמיין להדרי הני לא דמיין להדרי. עיר הנדחת לא דמיא לעובר ע"ז ולעדים זוממין דאלו הן נהרגין וממונם פלט. ועיר הנדחת הן נהרגין וממונם אבר בשריפת. ע"ז להנך תרתי לא דמיא כו' ושינען גביש בהיטב היטב ילפי מהדרי ובכולן בין בלמד בין במלמד מופנה הוא וכיון דהוא מופנה משני צדדין בלמד ובמלמד למידין ואע"ג דאיכא למפרך למידין ואין משיבא ואתו נחנקים בק"ו מן הנסקלין ומן הנהרגין ואתו נשרפין בק"ו מן הנסקלין ולר' שמעון דאמר שריפה חמורה מסקילה ולא אתי חמור מן הקל אמר לך כתיב בע"ז אמת נכון וכתובי נמי בעיר הנדחת אמת נכון הנה ד' הנה י"א ד' ל' חקירות וג' לג"ש וחד לאתויי נשרפין ואפילו לרבנן מילתא דאתי מק"ו טרח וכתב לה קרא. ואקשינן ואימא הני שמונה ללמדן דבעינן חקירות ומתמהנין שמונה חקירות מי איכא ודחינן אין בכמה בשעה כלומר בחציה בשלישה או ברביעה של שעה. ואמרינן הניחא לאבבי אליבא דר' מאיר כו'. חלוקת אבבי ורבא אליבא דר' מאיר ור' יהודה מפורשת בפסחים פרק א' וכבר פירשנוה שמועה זו שם. אע"ג דלא צריך רמינן עליה כר' שמעון בן אלעזר דאמרין תניא (לעיל דף לב) אמר ר' שמעון בן אלעזר בי"ד משיאין את העדים ממקום למקום כדי שתטורף דעתן עליהם ויחזירו בתן: ת"ד מכירי' אתם ההורג והנהרג את מי הרג נכרי הרג או ישראל הרג. התרתם בו וקבל עליו התראה והתיר עצמו למיתה והמית בתוך כדי דבור וכן בעובד ע"ז את מה עבד לפעור או למרקוליס. ובמה עבד בדיבור וקטור בניטול ובהשתחיה. אמר עולא מניין להתראה מן התורה שנאמר ואיש אשר יקח את אחותו בת אביו או בת אמו וראה את ערותה וריא תראה את ערותה. אטו בראייה מתחייבין אלא עד שיתראה להן טעמו של דבר כלומר ידיעוהו העדים שהעושה כן חייב מיתה וזה בברת (ב) וקיי"ל כל חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתות הנה התראה בחייבי מלקיות. וכתובי נמי בנהרגין

מ:

שכן בס"ף. פ"ה דעיר הנדחת בסיף ועדים זוממין דפרשתא משמע שמעידין על רואֵה מדכתיב נפש נפסֵה ומימה דעל כל חייבי מיתות שיעידו שיך לומר נפש נפסֵה כשהוזמו ועוד דההוא נפש נפסֵה מוקמין ליה צפ"ק דמכות (דף ה:) דלֵין נהרגין עד שיגמר הדין ול"א שפ"ה עיקר דלי נמי מיירי בכל עדים זוממין דיש מהם בסקילה מיהו הואיל ויש מהם בסיף לא אחמיר קרא עלייהו להמיתן עד שיחקרו המזימין אותן: **בדדהוה** ליה למכתב. דרוש מדרוש ומקור ממקור. לאו דווקא דל"כ הוו להו ד' אפילו הוה כמוז דרוש מדרוש (ב) ומקור (תחקור) הוה משמע ד' מללֵה כתיב דרוש דרוש או מדרוש מדרוש כדאמר במרובה (ב"ק דף סה. ושם) ליכתב המלֵא המלֵא או ממלֵא ממלֵא: **בניין להתראה מן התורה**. במצר קמיצעיֵא ליה למ"ד (לעיל דף ח) מצר לֵריך התראה דלי נשֵאֵינו חצר הא לא ניתנה התראה אלא להצמין צין שוגג למזיד אי נמי מיצעי ליה מנא לן דזעין המית תוך כדי דיבור:

תנייהו

היו בודקין פרק חמישי סנהדרין

ואימא. לא אמר רחמנא שצב חקירות צחד דינא אלא ככל חדא וחדא עצירה כדכתיב צה צעיר הנדחת תלתא צע"ז תרי וצעדים זוממין תרי: **דאס** קן. דזעינן שצב ליכתבינהו לכולהו צחדא וגיגמרו כל דיני נפשות מינה ומדפלגניהו ש"מ דווקא כתיבי: ומשני

כיון דכולהו צהדי הדדי כסינן מהדרי

ילפינן. כלומר כיון דצכולהו כתב צהו דצבו דרישא והשווה אותן להא מילתא ע"כ מהדדי ילפינן ליתן את האמור של זה צוה: **והא לא דמיין להדדי**. והיכי ילפינן מהדדי: **עיר הנדסה להנך סרטי לא דמיא**. למילף מינייהו חקירות הכתובות צהן דדין הוא שיהו עדים זוממין ויחד עובד ע"ז לריכס דרישת העדים המחייבין אותן משום דקילי שכן ממונס פלט אצל עיר הנדחת דחמירא שכן ממונס אצל לא פתיי ציה אלא חקירות האמורות צה: **שכן בסיף**. עיר הנדחת בסיף ועדים זוממין דפרשתא משמע שמעידין על רואֵה מדכתיב

(דברים יט) נפש נפסֵה עין צעין וגו' ואי נמי משמעני בכל עדים זוממין דיש מהן בסקילה מיהו הואיל ויש מהם בסיף לא אחמיר קרא עלייהו להמיתן עד שיחקרו המזימין אותן: **שן לריך הסהא**. הנך תרתי מה שאין כן צעדים זוממין דכתיב (שם) כאשר זמס וזה חשב להרגו צלא התראה: **צעיצט היטצ ילפינן מהדרי וגזירה שז מופנה הוא**. כדמפרש ואזיל ואין משיצין עליה שזו היא מדה צתורה גזירה שזה המופנה למידין ואין משיצין: **איכא למיפרך**. כדפרכינן: **מדהוה ליה למיכתב** צעדים זוממין ודרשו ומקרו: **ושני דציצוריה צעיצט ש"מ**. שינויא דלישנא לאפנויי ועיקר קרא דלרשא דמנינא: **צשלמא הנך סרטי**. ע"ז ועדים זוממין דלא כתיב צהו חקירה מצינת למימר מדהוה ליה למכתב לשון חקירה וכתב היטצ שינויא דלישנא הוא לאקושי לשונות סמינן למידרש צה גזירה שזה: **אלא עיר הנדחת**. דכתיב צה ודרשת ומקרת מאי הוה ליה למיכתב צמקוס היטצ למנינא: **ש"מ לאפנויי**. ליתן את האמור של זה צוה ואיכא שצב צכולהו: **ואסו נחנקין**. שיהו עדיהן מדרשין ומחקרין צק"ו מנסקלין ומנהרגין מע"ז שהיא בסקילה ומעדים זוממין שהן בסיף דזעין דרישא ומקירה וצלאו הכי לא מיקטיל חנק הקל מכילן לכ"ש: **ואסו נשרפין צק"ו מנסקלין**. דסקילה חמורה משריפה אצל מנהרגין ליכא למידרש ק"ו לנשרפין דמה לנהרגין שכן מיתמתן קלה: **והנה אחס נכון**

הדצר. צע"ז כתיב [דברים יז] וכתיב נמי צעיר הנדחת [שם יג] ומשמע אמת ונכון דרישא ומקירה: **הא חד סרי**. שצעה דלעיל וד' דהכא: **ושמנה מי איכא**. הש"ס מהדר **לדרצי אצהו** מי מצינת משכחת שמנה חקירות צדצרים המציאין לדי הזמה: **ופרכין אלמה לא**. וכי לא מצינת משכחת חקירה שמינית הא איכא לאיתויי צכמה צשעה. ומשני הניחא לאציי כו' איכא למימר צכמה צשעה מייתי לה לדי הזמה דאי אמר צחציה או צשלישית ואסו סהדי ואמרי אותו חלק עמנו הייתם הרי הן זוממין אלא להך לישא דאמר אדם טועה צחצי שעה למה לי למימר צכמה צשעה הא אי אמר צחציה ואסו סהדי מומו ליה לא מיתוס צכל אותה שעה (ב) דאמר צתחלת השעה היה והוא טעה מתחלתה עד חציה אי נמי אמרי להו מתחלתה ועד חציה עמנו הייתם לא מיתומי דאמר שמא צסוק שעה היה והס טעו מסופה לחציה. גמגוס. דלציי ורצא צפ"ק דפסחים (דף יא:): **לא צעי צחציה יוצל**. דאין עדים ממתניס עדותן מיוצל על חצירו: **כר"ש בן אלעזר**. להטריחם דאמר (לעיל דף צג): מסיעין היו את העדים ממקום למקום כדי שתטורף דעתן עליהן ויחזרו בהן: **קיצל עליו הסהא**. יודע אני שכן אני מוזהר שלא לעשות: **הסיר עצמו למיסה**. שכשהתרתם צו אל תעצור שאתה מתחייב מיתה פלונית הוא אומר על מנת כן אני עושה דאס לא הפקיר עצמו אינו נהרג כלקמן (דף מה:). **המים צסוק כדי דיצור**. כדי שאילת שלוס שאס שהה לאחר התראה יותר מכדי דיצור איכא למימר שכבר נהרגה התראה: **אטו צריאס סליא**. משום דרואה אותה מחייב: **אלא רואה טעמו של דבר**. שהיא ערוה לו. והאי קרא גבי כרת כתיב ואס אינו ענין לחיוב כרת דהא דין שמים הוא ולא צעי התראה דקמי שמיא גליא אס שוגג הוא או מזיד:

תנייהו

מסורת הש"ס

(א) ועי' מוס' פסחים מה': ד"ה אס קן, (ב) [לקמן נ:], (ג) [פסחים יח: וש"ס], (ד) [שם יא:], (ה) [לעיל צג: וש"ס], (ו) מהר"ם מוסיק זה ועי' רש"י ורש"ל,

תורה אור השלם

1. וְדִרְשָׁתָּ וְחִקִּרְתָּ וְשָׁאַלְתָּ הַיֵּשֶׁב וְהַזֶּה אֲמַת נְכוֹן הַדָּבָר נְעֻשְׂתָּהּ הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּקֶרֶבְךָ: דברים יג טו
2. וְהָגֵד לָךְ וְשָׁמַעְתָּ וְדִרְשָׁתָּ הַיֵּשֶׁב וְהַזֶּה אֲמַת נְכוֹן הַדָּבָר נְעֻשְׂתָּהּ הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל: דברים יז ד
3. וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אֲחֹתוֹ בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְרָאָהּ אֶת עֲרֻתָּהּ וְהָיָא תְּרָאָה אֶת עֲרֻתּוֹ חֹסֵד הוּא וּנְכַרְתּוּ לְעֵינֵי בְנֵי עַמָּם עֲרוֹת אֲחֹתוֹ נָקְוָה עֲוֹנוֹ יִשְׂאָל: יקרא כ יז

גליון הש"ס

נב' בהיטב היטב ילפי'. עי' לעיל דף ב ע"צ מוס' ד"ה דברי הכל אן:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ופרקינן וכו' צכל אותה שעה דאימור צתחילת השעה וכו' מסופה לחציה לישנא אחרינא גמגוס דלציי ורצא: (ב) תוס' ד"ה מדהוה וכו' דרוש מדרוש או חקור:

^[1] גלה דל"ל ואף אלאמטו צכת מ"מ הא ק"ל דכל וכו'